

LITERATURA
UNIVERSAL

Literatura
hispanoamericana

A problemática do termo

Literatura hispanoamericana: fai referencia aos países onde o castelán é lingua predominante.

Literatura iberoamericana: literatura escrita en español e portugués; fai referencia á península ibérica.

Literatura latinoamericana: literatura escrita en español, francés e portugués, é dicir, nas linguas latinas.

Literatura americana: fai referencia á literatura de EEUU.

Literatura amerindia: literatura dos pobos indíxenas.

Os termos existentes

Dúas etapas principais

1

Antes da chegada de Colón: literaturas precolombinas.

2

Despois dos conquistadores: literaturas postcolombinas.

Literatura precolombina

Cultura maia

- Pasaron de pobos nómades a asentamentos.
- Alimentación basada no maíz.
- Famosos polas súas pirámides.
- Capital: Chichén Itzá.
- Actual México, Guatemala, El Salvador, Honduras e Belice.

[https://www.youtube.com/
watch?v=tZQWYafLrFM](https://www.youtube.com/watch?v=tZQWYafLrFM)

Literatura maia

- Literatura en lingua maia. Palabras procedentes desta lingua: cacao, cenote, patatús. Non é lingua oficial.
- O *Popol Vuh*: trata de explicar como se crea o mundo, e fala dos principais heroes da cultura maia.
- Século XVI: versións orais previas.
- chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://docs.enriquedussel.com/txt/Textos_200_Obras/PyF_pueblos_originarios/Popol_Vuh.pdf

- O *Popol Vuh*: trata de explicar como se crea o mundo, e fala dos principais heroes da cultura maia.
- Século XVI: versións orais previas.
- *chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://docs.enriquedussel.com/txt/Textos_200_Obras/PyF_pueblos_originarios/Popol_Vuh.pdf*

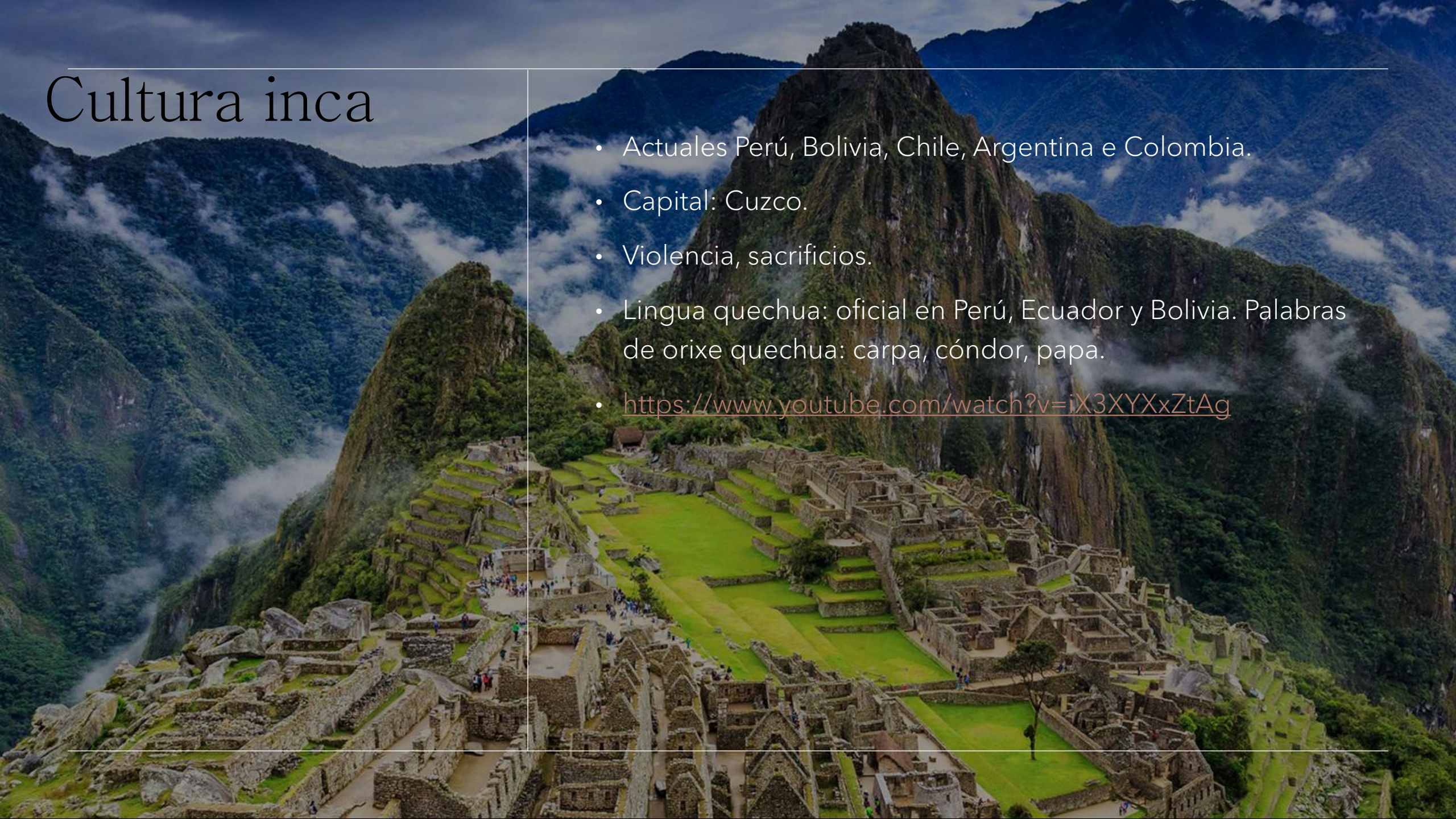
Literatura maia

Cultura azteca

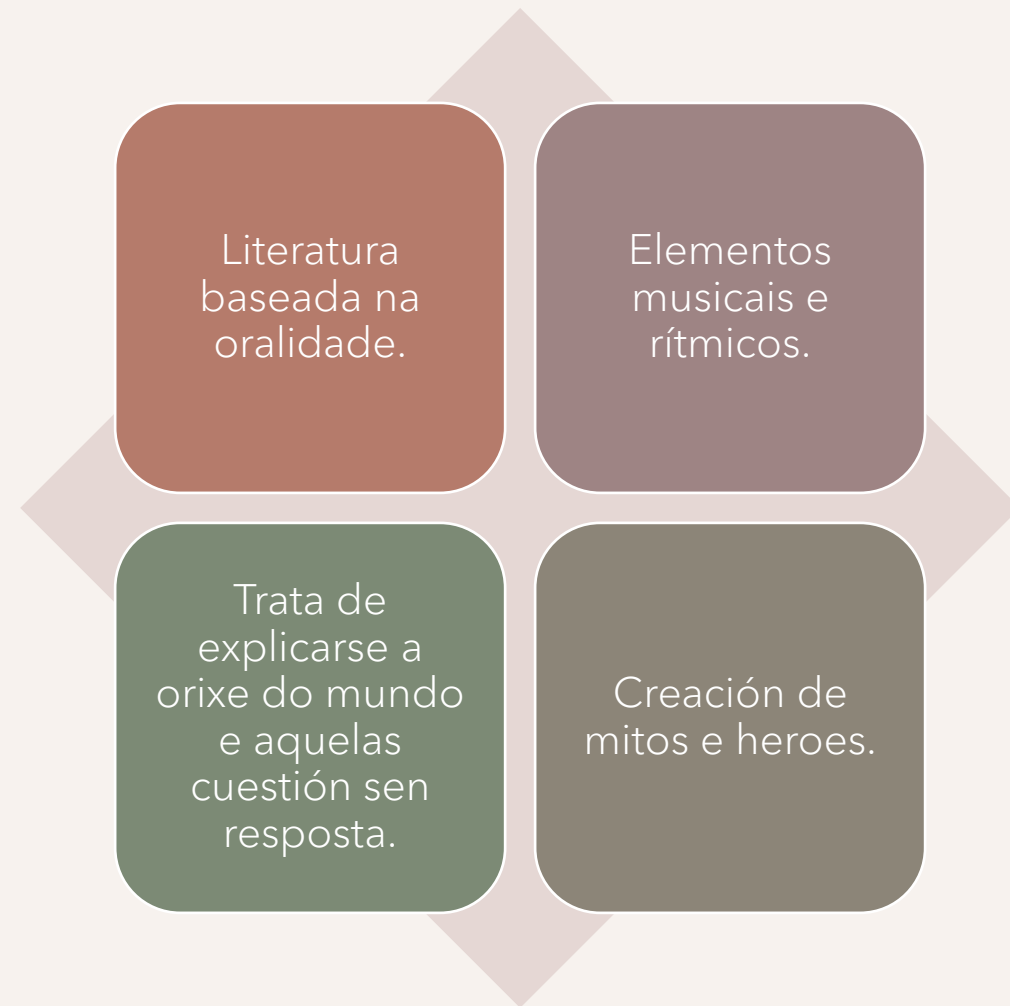
- Actual México.
 - Capital: Tenochtitlán.
 - Grandes avances agrícolas, división social clara.
 - Pobo guerreiro.
 - https://www.youtube.com/watch?v=Z7mscV0Q_Qs
 - Literatura en lingua náhuatl: recuperación da lingua. É lingua oficial en México. Palabras: chocolate, aguacate, chile, cacahuete, tomate...
-

Cultura inca

- Actuales Perú, Bolivia, Chile, Argentina e Colombia.
- Capital: Cuzco.
- Violencia, sacrificios.
- Lingua quechua: oficial en Perú, Ecuador y Bolivia. Palabras de orixe quechua: carpa, cóndor, papa.
- <https://www.youtube.com/watch?v=iX3XYXxZtAg>

Características da literatura precolombina

Para reflexionar

A que nos recorda todo isto?

Realmente son tan distintas as culturas?

De onde veñen todas as similitudes?

Literatura postcolombina

Recóllese con este nome a literatura posterior á chegada dos conquistadores europeos.

Incorporación das linguas colonizadoras: castelán, portugués, inglés.

Non se esquece o substrato: influencia das linguas previas.

Trauma da conquista; incorporación da cultura allea: mestura cultural.

Presenza da maxia e da fantasía no mundo real.

O REALISMO MÁXICO

Apreciacións

Pretender aunar a historia literaria e cultura de tódolos países americanos baixo un mesmo paraguas é una tarefa imposible, ademais de errónea e europeísta.

Cada territorio conta coas súas propias características culturais propias.

Debemos mirar con espírito crítico todos aqueles traballos que falen de "literatura hispanoamericana" coma un conxunto, coma unha miscelánea de autores, obras, culturas e países.
